

Näyttelyt

Valtio+ Turun entisessä lääninvankilassa 31.7. asti.

Yhdysvaltalainen maataiteilija **Robert Smithson** (1938–1973) pohti taiteilijan vapautta rinnastamalla museon vankilaan tai mielisairaalaan. Yksilön vapautta rajoittavien instituutioiden tapaan myös taiteen tiloissa on osastoja ja sellejä, joita kutsutaan gallerioiksi. Niihin asetettuna teos menettää vapautensa ja siitä tulee ulkomaailmasta eristetty objekti tai pinta.

Mutta mitä tapahtuu kun taide valtaa vankilan ja vankilalla muuttuu vapaaksi taidetiläksi? Millaiseksi muodostuu yhteiskunnallisen kontrollin ja taiteen vapauden vuoropuhelu? Turkulainen taiteilijajärjestö Arte on tarttunut poikkeukselliseen mahdollisuuteen muuttaessaan Turun vanhaan lääninvankilan kolmeksi viikoksi näyttelytilaksi. **Valtio+** on osa Arten koko vuoden jatkunutta tilankäyttöä ja sen politiikkaa tutkivaa hanketta. Näyttelyssä leikitellään myös ajatuksella muurien suojaaman, byrokraatian ulottuomissa olevan (taide)valtion mahdollisuudella. Mukaan hankkeeseen on kutsuttu gallerioita ja kollektiiveja niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. Lähiesästä taiteilijasta koostuvassa kattauksessa ovat mukana SIC, Galleria Huuto, Oksasenkatu 11, Rakkausbusi, **Atte Uotila**, Odotus, Videokaffe, Anna Breu, Marnic Circus sekä Nabb+Teeri.

Vaikka lääninvankilassa ei ole kyse yhteisötaideprojektista, ovat tilan aikaisemmat käyttäjät, vangit, vahvasti läsnä. Autenttisessa miljöössä vankien sellien seinille tekemien itekollaisten teemien resonoivat osana näyttelyn diskurssia. Yhteisöprojekteistaan tunnetuksi tullut taiteilija **Suzanne Lacy** on todennut, että taiteilija toimii eri yhteisöjä yhdistävissä projekteissa eräänlaisena subjektiivisena antropologina, josta siirtyessään toisen ihmisen elämän alueelle tulee samalla kanava tämän kokemuksille. Taiteesta tulee tällöin suhteen metafora. Moniäänisyys sekä teosten ja tilan vuoropuhelu ovatkin leimallisia **Valtio+**-näyttelyssä.

Taiteilijakaksikko Nabb+Teerin bilateraalisesti symmetrinen maistuhuone, alhaalla kuivuneet sulatejuustot.

Oksasenkatu 11:n Visa Knuutila hautautui avajaisissa osaksi Mutagenesis-teostaan.

Aurajoen rannassakin nähty mobiiligalleria Rakkausbusi on parkkeerannut Turun entisen lääninvankilan pihamaalle.

“Ovenkarmin kirjoitettu teksti “via dolorosa” on saanut jatkoksi “ja paskat on.”

UUODEN 2014 nuoret taiteilijat **Nabb+Teeri (Janne Nabb ja Maria Teeri)** jatkavat esinekoosteiden sekä arvottomiksi miellettyjen materiaalien nostamista taidobjektien asemaan. **Asutusyrityksiä**-kokonaisuus jakautuu kolmeen huoneeseen

ja käytettyjä materiaaleja ovat muun muassa polyuretaanimassa, kuivuneet sulatejuustot ja heinäpaalit. Duon teoksissa kiinnostusta herättää paitsi kolorismi myös esityskäytäntöjen ennakkoluuloton tutkiminen. Suomen eturivin taidegraaf-

fikkoihin lukeutuva **Antti Tantu** on mukana aiemmin valmistuneella, mutta näyttelyn teemaan hyvin istuvalla videoteoksella **Solitude**. Kaltereiden taakse eristysellisiin asetettu vähäeleisen hieno teos viestittää semaforimerkein, että eris-

tyneisyys on ylellisyyttä kun se on vapaachtoista.

Atte Uotilan **Ruohonjuurit**-teos on kokonaisuuden oivaltavimpia. Se linkittyy moniin näyttelyn aktivoiimiin kysymyksiin – ruohonjuuritason toimintaan, vapautteen ja jopa

vankilasta pakoon. Lähelle katonrajaa ylevöitettyä nurmikkoa pääsee ihäilemaan tikkaiden avulla.

Videokaffe-kollektiiviin kuuluvien **Jack Balancen** ja **Jenny Mildin** teokset **Solar Pendum** ja **Penance** mittaavat aikaa viisarein ja heilurein. Laitteet ovat dialogissa ajan hitautta vastaan kapinointien vankien graffitien ja seinäkollaasien kanssa. Valokatkaisija on taikanappi, kalteriovi on kateissa ja sen yläpuolella oleva teksti julistaa “bileet”!

VANKIENTEKSTUAALINEN dialogi jatkuu Arten hallitsemassa kolmannen kerroksen tiloissa. Ovenkarmin kirjoitettu teksti “via dolorosa” on saanut jatkoksi “ja paskat on”. Anonyymien vankien tapaan nimettöminä esiintyvät artelaiset hyödyntävät tilassa olevia hyllyjä ja nautoja. Kehyksiin asetetut, kuivuneille lehdille hahmotellut pienet aforismit “itsellenikö minä tässä valhetelen”, “en kadu mitään” ja “tunnustin itseleni”, ovat osoituksia, mitä luultavimmin, **Tonja Goldblatin** sensitiivisestä materiaalista-

taidemaalari **Edgar Degas** (1854–1917) nimesi kehysten taiteen parittajaksi. **Sampsa Pirtolan** kehystetyistä monitrista voi seurata performanssia, jossa turkulaiset kadunniehiet astuvat suuren taulunraamien läpi. Tekkekö kehys taiteen, kysyy Pirtolan duchampilainen happening.

Kiinnostavista esinekoosteista tunnetun **Paavo Halosen** installaatiossa vankilahyllyjä raaputetaan nyt kynsien ja kamppojen sijaan veitsillä. Hietaasti etenevä kaiverrustyö on valmis näyttelyn sulkuutuessa.

Avajaisiltaan vankilan kappelissa järjestettiin Jyrki Nissinen & Hot Visions -yhtyeen punk-henkinen keikka. Seinälle kiinnitetyt kymmenen käskyn alla koettu, vahvasti tilaan kiinnittyvä konserttelilämys sai toivomaan, että rakennusta käytettäisiin myös tulevaisuudessa kulttuurin tarpeisiin.

Turun lääninvankilan rosoisuus, tilojen sosiaaliset merkitykset ja niiden historialliset kerrostumat muodostavat yhdessä kehksen, joka parhaimmillaan avautuu kiehtovaksi dialogiksi nykytaiteen kanssa.

ASTA KIHLMAN